gehrimen inlichtingdiensf Kortom Binder nodelt zijne landgenooten heel onzacht en beslist, door hem zelf uit zijn werk gerukt is dat de Duitsche sabelslepers van 1870 jaren reeds een oorlog wenschten en zoo dreigig doorwroeten tot ze eindelijk loesing, maar ook eene gedurftige ramp kregen.

NIEUWJAARSGROET

Een schrijver van den outen tijd Noemde een goed blad een vriend, Ik meen ons vriejdig aren sligt. Of zoak met ra d gen dient een waarder spreuk word ooi gehoord. Zelfs uit den wijsten mond Wie, die de waarheid van dit woord Niet dikwerf ondervond? Wie zit na afgedane zaak, Wanneer hij zelfs in afgemat Om, tot zijne stichting of vermaak, Te lezen in een blad ? Een schrijft veel bladen, goed en slecht, Van allerhanden slag; Aan' Weinigen, die met recht Als vriend beschouwen mag. Blad gelter dat hier voor u ligt, Dat bogen op die rijst; Hoeft hoop hot, is genut, gesticht. Vermaakt en voel nog meer. En gaat een vriend naar d'ouden trant, Bij d'aanvang van het jaar, Jou, onder't drukken van de band, Zijn wenschjes hoeft kort en klaar; De Podrijfjer wenscht alegaar Zijn lezers, ver vergeveld, Een recht gelukkig Nieuwjaar Nakr tijd en zonneschijn. Hij doopt door boeien de lectuur, Hij dozen jaarkring voor. Hun menig rechtgeneoglijk uur Te schenken meer en meer Neemt, lezers! deze wenschen aan, Als van uw beste vriend. Dan zorgt ons weekblad ook voortaan Dat 't vriendje dien naam verdient.

De Uitgever.

Landbouwkroniik

De landbouw-klasse.

(VERVOLG).

De werkman in de fabriek is in zekeren zin in werktuig dat opbrengst geeft, en wordt zelf en betaald wordt, volgens de voortbrengst het geven kan.

Deze waarde steunt doorgaans op lichaamlijke kracht en soms op persoonlijke behoeftigheid De werkman wordt bij den ingang der fabriek ontvangen door de opzichters, tijdens al werk voor deze in 't oog gehouden, en bij en uitgang in vrijheid gelaten. Hier hebben aan en werkman uitsluitelijk werk- en loonbrekkingen.

De landbouwer die een werkman en hoofdvolkijk een dienstbode in huis neemt bezoekt aan in familie kring. Hij maakt deel van zijn huishouden. Hij vertrouwt hem zijn eigendom en zijn ziel, de eer en de goede faam van zijnen huiselijken haard. Hij is dus gewettigd om aan zijn werk-volk zoldelijke bedanigheden te zechen. En feitelijk wordt de landbouwer meestal verantwoordelijk gemaakt voor het gedrag het doen en laten, van zijne dienstbodenOm minimum moraliteit zal adel de voorwaarden van het opbrengstvermogen van den landbouwwerkman. Overigens moet dit minimum van zedelijke hoedanigheden bij dienstboden en landbouwer wederzijdsch zijn

De eigenaar vertrouwt niet aan den landbouwer een kapitaal dat uitsluit meer opbrengsten, maar zijn erf. Volgens de wijze van dit erf te benu tigen kan de landbouwer dit grondbedrijf in waarde doen stijgen en anderzijds ook in waarde doen verminderen. De eigenaar stijft dus betrouwen in de bewerking van zijn erf. De huurprijs is dan ook voor hem maar een bestandeel dat hij meet in 't oog houdt, de werkzaamheid, de kennissen en de oprechtheid van den huurling zijn een ander, waarvan hij de waarde niet mag onderschatten.

Daar de huisvesting van den landarbeider meest geregeld gaat van zijne ontwikkeling tot werkman-kleinen landbouwers, weet hij allengkens zijn noorlerrijke uit te breiden, namelijk maatrate zijne kinderen binnen kon en kleeding kunnen verdienen, en op het oogblik dat zijn kroost den volwasen staat bereikt verbiedt hij aan de overigen en eenigste aparte werkman-huisvader tot kleine, op zich zelf bestaande eigenmaatjes kleine boer. Dit is de algemeene regel bij den landarbeider.

De kleine landbouwers verbeiden zich overgeens betrekkelijk gemakkelijk en trapsgewijs tot middelmatige en deze tot grote landeeigenaars.

Deze omstandigheden moeten in hooge mate medewerken om de ziel van de geest van solidariteit onder de landelijke bevolking te ontwikkelen en uit te breiden.

(Wordt vervolgd.)

Stads- & Provincienieuws

Tongeren. — *Bevolking.* — Volgens het Statistiek was de bevolking der stad Tongeren als volgt:

Op 31 December 1915, 10,851 inwoners.
» » 1916, 11,169
» » 1917, 11,297
» » 1918, 11,291

Op dezelfde datums was de bevolking der provincie Limburg, per arrondissement als volgt:

Arrondissem.	Tongeren	101,461	102,75	103,555	105,948
	Hasselt	125,755	127,041	129,259	130,543
	Maaseyck	93,134	95,067	97,164	97,608
De provincie		320,351	324,855	330,000	334,099

Van de 342,569 inwoners, die onze provincie telde op 31 December 1918, waren er 155,735 mannen en 178,775 vrouwen.

— *Kerstmis.* — Het schoone feest van Kerstmis blijft steeds zijn huiselijk en diepgodsdienstig karakter behouden Met een hoogmis gevoegen konden wij Kerstdag bestatigen dat onze kerken steeds opgepromt waren van volk, om de godsdienstige gebruiken bij te wonen.

Van s morgens vroeg reeds verdronden de geloovigen zich in onze tempels, om er de Kerstavond bij te wonen en vooraanstaande de de tongeneren diep ingeworteld is, en die zij steeds getrouw onderhouden Lang voor het gewijde uur waren al de stoelen bezet, en ganisch den morgen in alle missen verdronk zich eene ingetogen menigte.

— *Stierfgeval.* — Maandag had in St-Jans Kerk de zo eerige lijkdienst plaats van M. Henri Dols, echtgenoot van Dame Philomène Bruffa, alhier overleden op zondag avond den 27 December 1919, voorzien van de laatste HH. Sakramenten.

De betreurde overledene was geboren te Lommel den 22 April 1844. Gedurende zijne lange loopbaan toonde hij zich steeds een oprechte christen, een uitmuntende echtgenoot en zo oppas-vende huisvader Zijn opgeruimd karakter, zijnen minzamen omgang met iedereen, baden hem de hoogste achting verworven van allen die hem kenden.

Hij ruste in vrede

Aan de talrijke familiën, door dit afsterven in rouw gedompeld, bieden wij de uitdrukking van ons christ lijk rouwbeling.

— *Burgerlijke stand.* — Volgende registers van den burgerlijken stand, die op 31 December geloten werden, bedden er in den loop van het jaar 1919 te Tongeren 169 stierfgevallen plaats; er waren 187 geboortens, en er werden 125 huwelijken gesloten.

Er ware dus in 1919, 18 geboortens meer dan sterf evallen.

In 1918 waren er: 244 overlijdens, 148 geboortens, en 52 huwelijken. Er waren dus in 1918, 96 meer stierfgevallen dan geboortens.

Gemeenteraad. — In de zitting van verleden zaterdag werden vier onderwijzerssen benoemd, te weten: Mme Bouveroux-Seeliger, Mejuffrouwen Marie Corswaren, Josephine Gryberckx en Adele Tilkin Drie werden benoemd in vervanging van Mme Delierneux-Timmerma s, Mejuffrouwen Cecile Douvet en Augusta Vrancken, die to gelaten werden binne rechten op pensioen te doen gelden, en eene voor eene nieuwe klas die bijgemaakt is, wegens het groot getal leerlingen.

— Voedingscomit. Schuttersgaag

VERKOOP DER WEEK.

Vet		6,00
Suiker		1,90
Melk	de doos	1,35
Siroop		1,30
Fruitsiroop		fr. 2,00

— Komt te verschijnen en is te koop op het bureel van ons blad aan den prijs van **25** cent.

ALMANAK VAN DEN POSTRIJDER

voor het schrikkeljaar 1920.

Paardenmarkt te Tongeren, Donderdag 8 Januari aanstaande.

Op de markt van verleden Woensdag waren te koop gestald:

Hoornvee		111
Kalveren		4
Loopers		186
Biggen		666
Vette varkens		4
Boter, den kilo	fr.	11,50 tot 12,00
Eieren de 26	fr.	18,00 tot 19,00
Aardappelen,	de 100 kilos	fr. 10 tot 11
Hooi	de 1000 kilos	fr. 270 tot 280
Stroo	de 1000 kilos	fr. 160 tot 170

BERICHT,

REINPASSEN

De Commissaris van het Arrondissement Tongeren heeft de eer aan de inwoners der gemeenten van zijn gebied bekend te maken dat de aanvragen met voorzichtigheid worden en bewijzen tot het bekomen van bijzondere reispassen voor de Hollanden, alsmede van reispassen voor andere landen, *alle werkdagen, uitgenomen 's zaterdags, tusschen 2 en 4 uren,* kunn n neergelegd worden op het *Bureel der Reispassen, St Truidersstraat, 33, Tongeren* s

De Arrondissement-Kommissaris.

A. Gaiso.

— De proeven die genomen werden met den **« Hêtre Stroop »** overvloedig de verwachtingen van de dokters. Geene verkoudheid, luchtpijnaandoening, astma, bronchitis, bleekmoetsnoeit, de tuberculosis trad in eene nieuwe phase waarover wij later zullen spreken Wij kunnen daarom met genoeg aanraden van zoo gauw men hoest, verkoudheid voelt of aan ved verantwoordelijk gemaakt voor het gevrag het doen en laten, van zijne dienstbodenOm minimum moraliteit zal adel de voorwaarden van het opbrengstvermogen van den landbouwwerkman. Overigens moet dit minimum van zedelijke hoedanigheden bij dienstboden en landbouwer wederzijdsch zijn

De eigenaar vertrouwt niet aan den landbouwer een kapitaal dat uitsluit meer opbrengsten, maar zijn erf. Volgens de wijze van dit erf te benu tigen kan de landbouwer dit grondbedrijf in waarde doen stijgen en anderzijds ook in waarde doen verminderen. De eigenaar stijft dus betrouwen in de bewerking van zijn erf. De huurprijs is dan ook voor hem maar een bestandeel dat hij meet in 't oog houdt, de werkzaamheid, de kennissen en de oprechtheid van den huurling zijn een ander, waarvan hij de waarde niet mag onderschatten.

Daar de huisvesting van den landarbeider meest geregeld gaat van zijne ontwikkeling tot werkman-kleinen landbouwers, weet hij allengkens zijn noorlerrijke uit te breiden, namelijk maatrate zijne kinderen binnen kon en kleeding kunnen verdienen, en op het oogblik dat zijn kroost den volwasen staat bereikt verbiedt hij aan de overigen en eenigste aparte werkman-huisvader tot kleine, op zich zelf bestaande eigenmaatjes kleine boer. Dit is de algemeene regel bij den landarbeider.

De kleine landbouwers verbeiden zich overgeens betrekkelijk gemakkelijk en trapsgewijs tot middelmatige en deze tot grote landeeigenaars.

Deze omstandigheden moeten in hooge mate medewerken om de ziel van de geest van solidariteit onder de landelijke bevolking te ontwikkelen en uit te breiden.

(Wordt vervolgd.)

Doktor VERMEESCH

ALDESTRAAT, 42. HASSELT,

Opwichtens, Neus Keel ooren ziekten,

te raadplegen van 9 11 uren en van 2-4 uren, uitgenomen de Woensdag en Zaterdag voormiddag.

UIT HET LAND VAN LOON.

Borgloon. — Het Vaderlandsch feest van eersten en tweeden Kerstdag, gegeven in de cinema alhier is bijzonder goed gelukt De zaal was wartijk te klein om al het volk te bevat ten dat wilde gaan zien. En we mogen ook gegenschoon feest: De hun stiemarteld Belgie » was zeer aantrekkelijk. We herlezidden nog eens in den goest alles wat ons arm landeken binst de Duitsche bezetting doorstaan heeft. De moed der Belgische bevolking de stiende der vrdrukking en boven alles toch hoe ons volk het hart wist hoog te houden met de hoop op betere tijden. We konden aan ieder aien wat Duitsche « kultur » was en hoe al onlijk de barbaren er op uit waren Belgie te plu ideren en rooven. Gelukkig kaan de vrijheidszonne en de grijzen moeten er van onder trekken. Mej. Philips heeft ons wel verangenaamd met hare kluchtige liederen. Het lied van den Tzer was bijzonder goed. Zoo hebben we weer een angenaam en gezellig kerstfeest doorgebracht. Er ontstonden was teveden. De opstreugst zal gestort worden in de k ven tot stichting van de rechten van de gesneuvelde soldaten van Borgloon.

Wellen. — Het tooneelfeest hier gegeven Kerstmis is wel geweest. Telkommale was de zaal bomvol Alle de spelers. he ben zich oprechtgoed van hunne taak gekweten. En ze hebben ons nog eens hartelijk doen lachen En eenstemmig is voldaan naar hun gegaan in de goede hoop binnen kort nog zulk een angenaam feestje te hebben, En daarvoor zullen de spelers wel weten te zorgen.

Marlinne. — Aan de liefde der zijne ontrukt in den zoo jeugdigen ouderdom van pas 14 jaar is hier overleden na eenige dagen ziens ign. Frits Hubens Voorbeeldig leerling bij het St-Lodewijkscollege te Borgworm was de jongeling, de troost en de hoop zijner lieve moeder, zuster en broeder Wij bieden aan de diepbeproefde familie ons innig rouwbeklag.

Terugkeer.

Mij trad de twee arduin-treden af en de stoet ging door houten hospitaldeur sloot zich rechter hem.

Hij stond dan eenklaps in eene dukbezochte straat die groote haven-dat kwam, ganisch alleen met zijne ziel en zijne skelge zwarte gedachten, donkerder dan de waterwangere lucht, die de westerwind in de lucht voortstuwden.

Wandelaars en voorbijgangers waren er geen; hij zag te echter niet, gunde hun zelfs niet eenen blik, maar strompelde met zijn houten been, op eenen stok steunend, verder.

Hij nuttigde en bezielde zijn Voorgaande leven, van af zijne kindheid :

Reeds op kinderlijken ouderdom had hij zijne ouders verloren. Hij eenige neef van zijn vader werd hij grootgebracht en reeds op den leeftijd als andere kuapen nog schooiingen en speelden, moest hij op dens boerderij werkzaam zijn. Zijne trachten verrichten Neen eenen een gemoedelijk, lieldevol woord toegevoegd, hij zijne ziel was meen barsch en onbeschaafd voor hem.

Zijn grootste, zijn eenige vermaak vond hij er in, in zijne ledige uren en den zondag het bosch in de velden in te wandelen en er zo dwalend de natuur in hare schoonheid te beschouwen of ergens stil geeten, een boek te lezen. Van die reden had hij dan ook geene vrienden Niet dat hij niet naar veel om bekommerde : want sterkte eene vriendschap sleht hij op prijs ? Aan de van Leentje Van Dace, die hij op eene zijner eenzame wandelingen ontmoet en gesproken had, en van toen af aan de liefde in bloeme bosem ontkiemt en in schoon was hoor den maakander.

Aan Leentje alleen dacht hij

Neen werk was hem te zwaar of te lastig, niets was hem zog verdrietig, nu hij wist dat hij daar het goede meisje bemind werd.

Ook sleet hij nu de oneene van zijne ledige uren in de woning van Leentje, voor welker ouders hij ook eene warme genegenheid koesterde, evenals die van hem.

Toen kwam het ongelukkig jaar 1914.

Werd oorlog, en dagelijks vernam men tijdingen omtrent de afschuwlijke gevechten, die zijdel, zoaals bewezen en... geloofd werden, in 't oostelijed der Belgen eindigden, zoodat menigen jongeling de laat bekoop, als vrijwilliger dienst te nemen.

Was in de maand April van het volgende jaar dat hu, Leentje, na lang aarzelen, aan Leentje zijn voornemen van « binnen te gaan » mekend maakte. Hij wist zoo schoon te praten van vaderlandsliefde, plicht, eer en overwinning, dat ter geeoal ie zeer moist mishaar gemaakt werd over zijn besluit. Hij zou zich eenige dagen later, met van paar andere jongens, naar de Hollandsche grens begeven waar dan iemand er het e doorkomen zou zoogezegd.

Voor de laatste maal wandelde hij dien dag met zijne gelieftie vri-nden.

De gure winter was weg, hij Lieve lente had hare intrede gedaan. Het kreupelhout in het bosch, waar zij zich thans bevonden, vertoonden reeds hetgroene blaadje. Lieftie stonden, te zien de dorre, in den hrlet gevallen, en de dode gedeemde bladeren, de anemoontjes en de primeroosjes, sommeltuin, zet, met rood te wasod, als de kleur der wangen van Leentje Wat verder wiegde de sleutelbloem hare gele kopjes in de zon, die ze zich zoeken en spraak van hoop, van blijde hoop en vreugde hun lieftelied in de ruimte zonden en vreugdig hun lieftelied in de ruimte zonden en vreugdig hun lieftelied in de ruimte zonden en vreugdig